

3. Hluchoněmí nebo němí, kteří mohou svoje záležitosti sami obstarávat, mohou volně smlouvy uzavírat s tím jediným omezením, že smlouvy hluchoněmých, kteří neumí psát, ve vlastním jméně uzavřené, mají zapotřebí k platnosti své formy notářského aktu (§ 1 zák. ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. z.). Byl-li sepsán notářský akt s němým nebo hluchoněmým, který umí čísti a psát, musí tento sám notářský akt přečísti a na něj vlastnoručně napsati, že jej četl a že se s jeho vůlí shoduje. Neumí-li čísti nebo psát, musí býti přibráni dva důvěrníci jeho posunkové řeči znalí.

4. **Přísaha osob hluchoněmých jako svědků:** Umí-li svědek čísti a psát, má mu příslušné napomenutí býti písemně dáno, načež se mu předloží písemná formule přísední, již on podepíše. Lze-li se s hluchoněmým dorozuměti pomocí přísedního tlumočníka, budtež mu napomenutí a přísední formule tímto způsobem sdělena a rovněž týmž způsobem přísaha od něho složena. Není-li ani jeden ani druhý způsob dorozumění možný, budiž od přísahy vůbec upuštěno (výn. min. sprav. ze dne 23. září 1850 č. 12926).

III. Právo trestní.

1. Příčetnost.

Jako vůbec, tak zejména při hluchoněmých platí zásada, že trestní soudce má zevrubně vyšetřiti, pokud trestný skutek lze pachateli k vině přičítati; trestní soudce má tudíž zvlášť bedlivě k tomuto momentu přihlížeti.

Jelikož tato vada může míti rozhodný vliv na duševní vývoj pachatelův, má soudce především uvážiti, zdali týž byl si vůbec trestnosti svého skutku vědom a má za tím účelem si vyžádati dobrozdání lékařů a po případě též jiných znalců. Proto ustanovuje též d. dv. kanc. ze dne 28. srpna 1828 č. 20943, Lützenau I., str. 65, že příčetnost a zodpovědnost hluchoněmého v každém jednotlivém případě sluší posuzovati dle nižšího nebo vyššího stupně jeho duševních schopností (d. dv. k. ze dne 20. srpna 1828 č. 20943, prov. sb. z. soud. pro Čechy a ostatní země — též Lützenan I. str. 65).

2. **Výslech hluchoněmého jako obviněného nebo jako svědka** má se díti písemně, a není-li to možno, má býti vyslýchán pomocí jedné nebo více osob, které se s ním znamenitě dorozuměti dovedou a které jako tlumočníci mají býti vzaty pod přísahu (§ 164 tr. ř.). Tváří-li se obviněný jako hluchoněmý, a je-li vyšetřující soudce buď na základě svého vlastního pozorování nebo na základě výslechu svědků nebo znalců o tom přesvědčen, že v pravdě hluchoněmým není, má jej vyšetřující soudce toliko upozorniti, že jeho chování vyšetřování nikterak nezamezí a že se tím po případě své obrany zbavuje (§ 203 tr. ř.).

Sleva daní.

Sleva daní již právoplatně vyměřených připouští se za jistých podmínek jen při dani pozemkové a domovní.

I. Za slevu daně pozemkové (nejv. rozh. z 13. května 1843) lze žádati při poškozeních naturálního výnosu nehodami elementárními. Takové živlové příhody jsou krupobití, povodeň a požár. Byl-li naturální výnos poškozen nebo zničen zhoubným řáděním hmyzu, uváží volně úřad finanční, zda a jakou měrou sleva daně pozemkové má býti poskytnuta. Nastalo-li poškození jinými příhodami, jako mrazem, vlhkostí neb suchem,

nelze žádati za zmírnění daně. Byla-li zničena třetina naturálního výnosu příslušného pozemku, může obnášeti sleva $\frac{1}{3}$ daně roční a byly-li zničeny $\frac{2}{3}$ naturálního výnosu, obnášeti může sleva $\frac{2}{3}$ daně roční a byl-li zničen celý výnos naturální sleví se, pokud se týče, promine se celá daň roční. Škoda ohněm oznámena buď v 8 dnech, ostatní škody živelní ve 14 dnech u okr. hejtmanství nebo berního úřadu a to pod jinak nastávající ztrátou nároku.

II. Slevy daně domovní (§ 12 pat. ze dne 23. února 1820 a dek. dv. k. z 18. června 1821 č. 1058 pol. sb. z. sv. 49 č. 88). Sleva daně domovní nastává v případě uprázdnění bytu a v případě živelního poškození avšak s tím obmezením, že sleva po uprázdnění bytu poskytuje se jen při dani činžovní, ježto při dani třídní není nájemné vůbec základem zdanění. Oznámení o uprázdnění staň se ve 14 dnech u úřadu berního, jinak nárok na slevu pomine. Byl-li byt pronajat, budiž to oznámeno do 14 dnů. Dle doby uprázdnění odepíše se daň činžovní pro dotýčný rok předepsané. Z důvodu poškození živelního slevuje se jak na dani činžovní tak třídní (d. dv. k. z 6. listop. 1843 č. 15642 sb. z. pr. pro Dolní Rak.). Při předmětech, podléhajících dani činžovní, by činžovní výnos domu živelní příhodou postiženého utrpěl na své výši. Sleva daně činžovní řídí se dle velikosti úbytku nájemného, způsobeného nehodou živelní. Při předmětech, podléhajících dani třídní předpokládá nárok na slevu daně třídní, by příslušné obytné stavení buď z cela neb z větší části stalo se nezpůsobilým k obývání.

V takovém případě odepíše se za ten rok, v němž se udála nehoda živelní, daň třídní úplně. I zde sluší oznámiti škodu v 8 dnech, při ostatních příhodách živelních ve 14 dnech. Při ostatních daních se dočasná sleva na dani pravoplatně vyměřené neposkytuje. (Snížení daně výdělkové pro futuro sem nepatří.)

III. Je-li na berním účtu poplatníka z jakéhokoliv důvodu více zapraveno, než bylo předepsáno, mluví se o přeplacení daní. Takové přeplacení daní převede se buď na jiný berní účet téhož poplatníka ještě zcela nezapravený nebo na nový účet pro daně splatné v nejbližším roce. Jen když není žádná (ani přímá ani nepřímá) daň dotýčného poplatníka zadrželou a připsání k dobrému pro nejbližší rok nemůže se státi, poněvadž na př. všechny účty tohoto poplatníka byly zapraveny, vrátí se zaplacená daň v hotovosti neb se nahradí (viz též čl. Reforma berní a Odepis daně pozemkové).

Slevy poplatků viz Poplatky z převodů majetkových.

Slib rukou dáním je slavnostní slib, dotvrzený rukou dáním osobě, které se činí. Slib rukou dáním je buď soudním neb mimosoudním. Mimosoudní slib rukou dáním činí se osobě soukromé a je právně účinným, když se jím dotvrzuje slib, jímž někdo svoluje k smlouvě zákonem dovolené o plnění možném. Rukou dáním je v tomto případě zevnější znamením, v němž se zjevuje svolení ke smlouvě (t. zv. činem konkludentním) (§§ 869 a 878 o. o. z.). Soudní slib rukou dáním činí se osobě soudcovské před soudem zpravidla v méně důležitých záležitostech soudních, aneb v těch případech, kde někomu náboženské jeho vyznání přísahu zakazuje. K otázce, zda dle práva rakouského slib rukou dáním přísahu zastupuje, pokud se týče s týmiž následky jest spojen jako složení přísahy, tudíž zda porušení slibu rukou dáním rovnati sluší křivé přísaze, nelze šmahem